

راه اندازی صندوق های کالایی

شرکت بورس کالای ایران

مدیریت توسعه بازار مشتقه

اداره توسعه ابزارهای مالی

علل سرمایه گذاری در کالاها

- امکان تنوع بخشی سبد سرمایه گذاری
- سپری برای محافظت در مقابل تورم
- همبستگی تاریخی نسبتا کم با سهام و اوراق قرضه برای متنوع سازی
- کاهش نوسانات سبد سرمایه گذاری
- تاثیر پذیری قیمت کالاها از عوامل ریسکی متفاوت

روش‌های سرمایه‌گذاری در کالاها

خرید فیزیکی کالا

- هزینه‌های تحویل گرفتن کالا، هزینه‌های نگهداری آن و هزینه بیمه کردن کالا

سرمایه‌گذاری در قراردادهای آتی

- نیاز به ابزار و نظارت بالا، ریسک زیاد، یکسان نبودن قیمت‌ها با نرخ نقدی

سرمایه‌گذاری در اختیارات خرید و فروش

- ریسک و پیچیدگی زیاد، نیاز به منابع و ابزار زیاد جهت نظارت

سرمایه‌گذاری در صندوق‌های کالایی

- بهترین ابزار برای سرمایه‌گذاری در کالاها

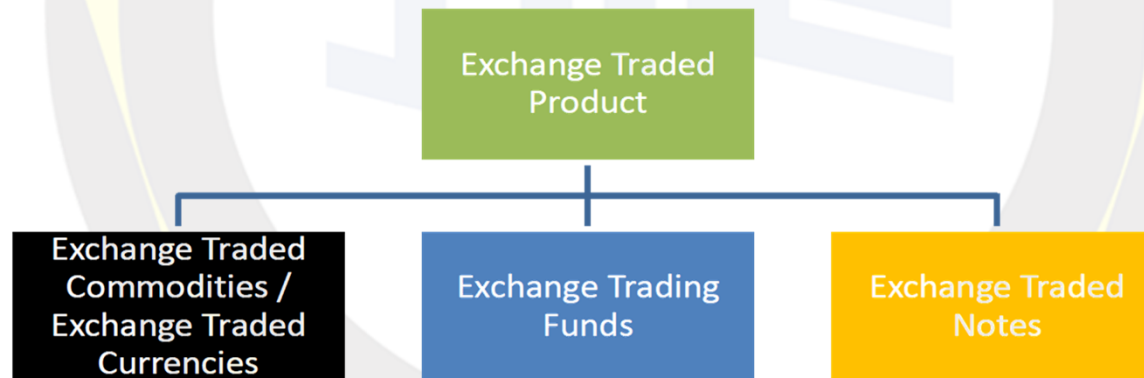
صندوق‌های قابل معامله

- یک نهاد مالی فعال بازار اوراق بهادار و کالا در بازارهای توسعه‌یافته و در حال توسعه
- مناسب برای سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار و همچنین کالاهای مختلف (صندوق‌های سرمایه‌گذاری)
- سرمایه‌گذاری با استفاده از وجوه سرمایه‌گذاران در مقیاس بزرگ در جهت کسب بازدهی مناسب برای سرمایه‌گذاران صندوق
- وابستگی عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری به عملکرد دارایی‌های و اوراق بهادار موجود در آن

محصولات ساختاریافته قابل معامله در بورس

- ETP یک ابزار و یا یک محصول طراحی شده مالی قابل معامله در بورس است؛ بطوریکه شرایط استفاده از بازدهی مشابه یک دارایی، شاخص یا معیار خاص را فراهم می کند.

زیرمجموعه های ETP

ویژگی‌های ETP

ویژگی	مزیت
منتشر شده در بورس	با دقت زیاد نشان می‌دهند که سرمایه گذاری شما چه عملکردی داشته است.
امکان معامله همانند سهام	خرید و فروش به راحتی سهام و در هر زمانی که بازار باز باشد.
نقدینگی بالا	نقدینگی این اوراق توسط منتشر کننده آنها و بازار گردانها فراهم شده است.
دنبال کننده یک یا چند دارایی پایه	امکان بهره بردن از بازدهی همانند یک دارایی یا شاخص خاص را فراهم می‌کنند.
سرمایه گذاری در حجم گسترده	راهی کم هزینه برای کسب یک دارایی یا شاخص به دلیل پایین بودن هزینه‌های مدیریتی است.

حوزه‌های فعالیت انواع ETP ها

ETP

ETF

فراهم کننده امکان دسترسی به:

- شاخص های سهام
- شاخص های کالایی
- اوراق با درآمد ثابت
- بازار پول
- سبد سهام اختصاصی

ETC

فراهم کننده امکان دسترسی به:

- یک کالا خاص (مثل طلا، نفت، محصولات کشاورزی، فلزات صنعتی و غیره)
- سبدی از کالاها
- انواع ارزها

ETN

فراهم کننده امکان دسترسی به یک دارایی یا شاخص با استفاده از اوراق بدهی تضمین نشده.

مقایسه اجمالی ETP ها

ETN	ETC	ETF	
اوراق بدهی	سرمایه گذاری جمعی	سرمایه گذاری جمعی	نوع اوراق بهادار
بله	بله	بسیار محدود	دسترسی به کالا
بله	بسیار محدود	بسیار محدود	ریسک اعتباری صادر کننده
خیر	خیر	بله	فعال در بورس های ایران
بله	بله	بله	واجد شرایط در بورس های ایران

صندوق کالایی قابل معامله ETC

- عدم نیاز به خرید و نگهداری کالای مورد نظر
- عدم وجود هزینه‌های حمل و نقل
- عدم وجود هزینه انبارداری و خسارت‌های
- دنبال کردن روند قیمتی یک شاخص کالایی پایه

حوزه‌های مختلف فعالیت صندوق‌های کالایی

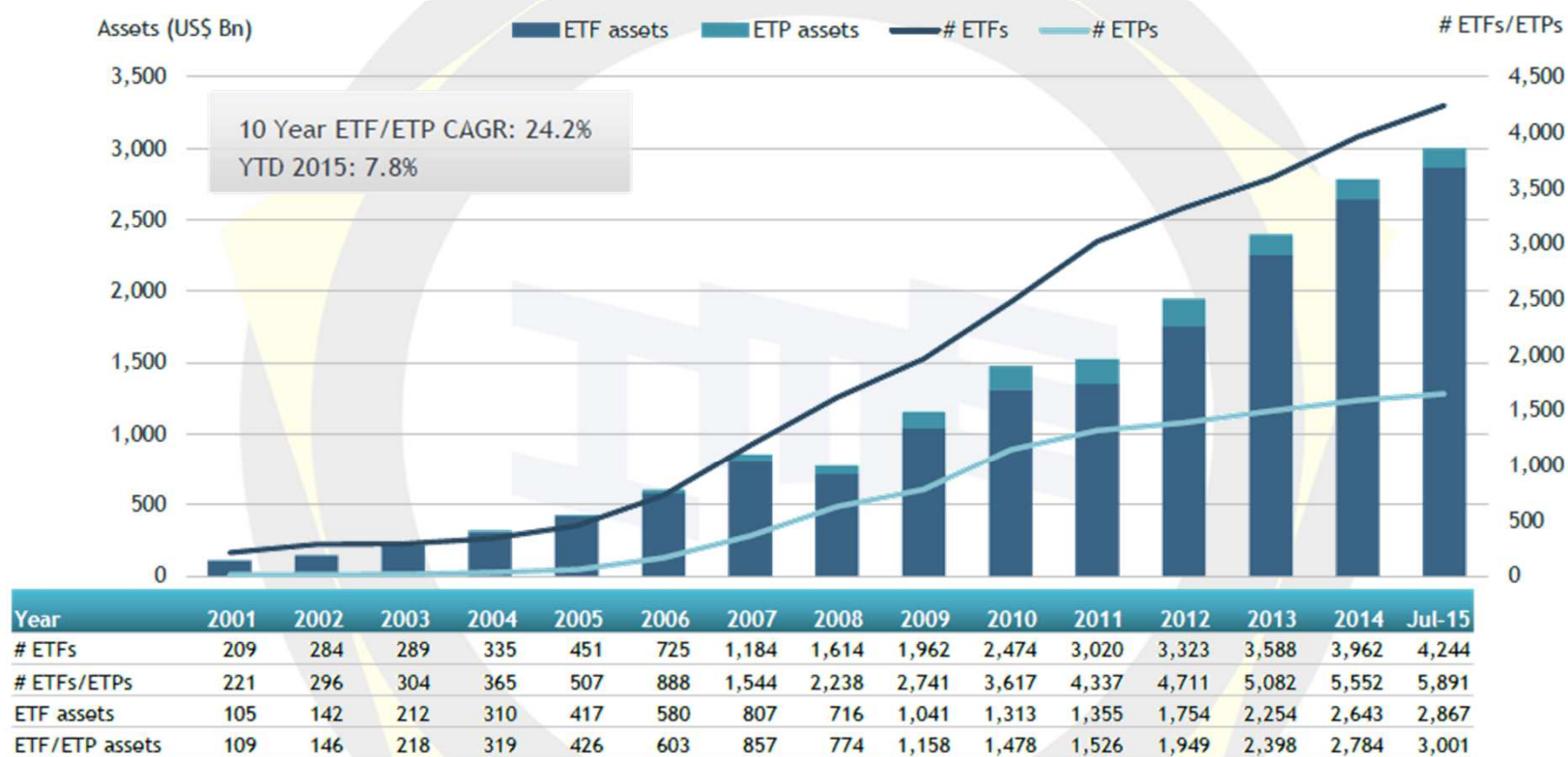
کشاورزی	فلزات صنعتی	انرژی	فلزات گرانبها
غلات	آلومینیوم	نفت خام برنت	طلا
ذرت	مس	نفت خام تگزاس	نقره
کاکائو	نیکل	کربن	پلاتین
قهوه	سرب	گاز طبیعی	پالادیوم
شکر	قلع	مشتقات تصفیه شده نفتی	
گندم	روی		
سویا			
پنبه			

پیشینه و روند رشد صندوق‌ها در جهان

- راه اندازی اولین صندوق‌های کالایی در سال ۲۰۰۳ در استرالیا و انگلیس با دارایی پایه طلا
- وجود طیف وسیعی از کالاها و حجم زیادی از سرمایه تنها با گذشت حدود ۱۲ سال از راه اندازی
- جذب ۲ میلیارد دلار سرمایه تنها در صندوق‌های کالایی از ۴۶ میلیارد دلار صندوق‌های قابل معامله در ماه جولای ۲۰۱۵

تعداد و حجم دارایی‌های ETF و ETP در جهان (۲۰۰۱-۲۰۱۵)

Source: ETFGI data sourced from ETF/ETP sponsors, exchanges, regulatory filings, Thomson Reuters/Lipper, Bloomberg, publicly available sources and data generated in-house.
Note: "ETFs" are typically open-end index funds that provide daily portfolio transparency, are listed and traded on exchanges like stocks on a secondary basis as well as utilising a unique creation and redemption process for primary transactions. "ETPs" refers to other products that have similarities to ETFs in the way they trade and settle but they do not use a mutual fund structure. The use of other structures including grantor trusts, partnerships, notes and depositary receipts by ETPs can create different tax and regulatory implications for investors when compared to ETFs which are funds.

مزایا صندوق‌های کالایی

- کاهش هزینه‌ها
- امنیت بیشتر
- وجود بازار ثانویه شفاف
- داشتن پشتوانه قوی
- شفافیت
- انعطاف‌پذیری خرید و فروش
- امکان جذب سرمایه‌های خرد

ریسک‌های صندوق‌های کالایی

- عوامل خاص ریسک:
- عوامل کلان اقتصادی
- ریسک مدیریت غیر فعال صندوق
- خسارات وارده به کالای صندوق
- ریسک مرتبط با معامله در بازار
- فقدان نقدشوندگی بازار
- ریسک عملیاتی
- ریسک نظارتی
- ریسک بازخرید

تشکیل صندوق‌های ارزی قابل معامله

- وجود نیاز به تامین مالی از طریق منابع ارزی به عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی بنگاه‌های اقتصادی داخلی
- وجود ریسک نوسان نرخ ارز در تامین مالی ریالی برای اجرای پروژه‌های توسعه‌ای هلدینگ‌های بزرگ پتروشیمی و پالایشگاهی
- توجه به محدودیت فعالیتهای ارزی در کشور

اهداف صندوق ارزی

- تامین مالی ارزی بنگاه های اقتصادی بزرگ کشور
- تکمیل ابزارهای مدیریت دارایی در بازار سرمایه
- ایجاد فرهنگ انتشار اوراق بدهی ارزی و صندوق پروژه ارزی
- تکمیل زنجیره انتشار اوراق ارزی توسط شرکت های تامین سرمایه در کشور
- پوشش ریسک ارزی افراد و بنگاه های اقتصادی فعال در کشور

پیشینه صندوق‌های ارزی و روند رشد آنها

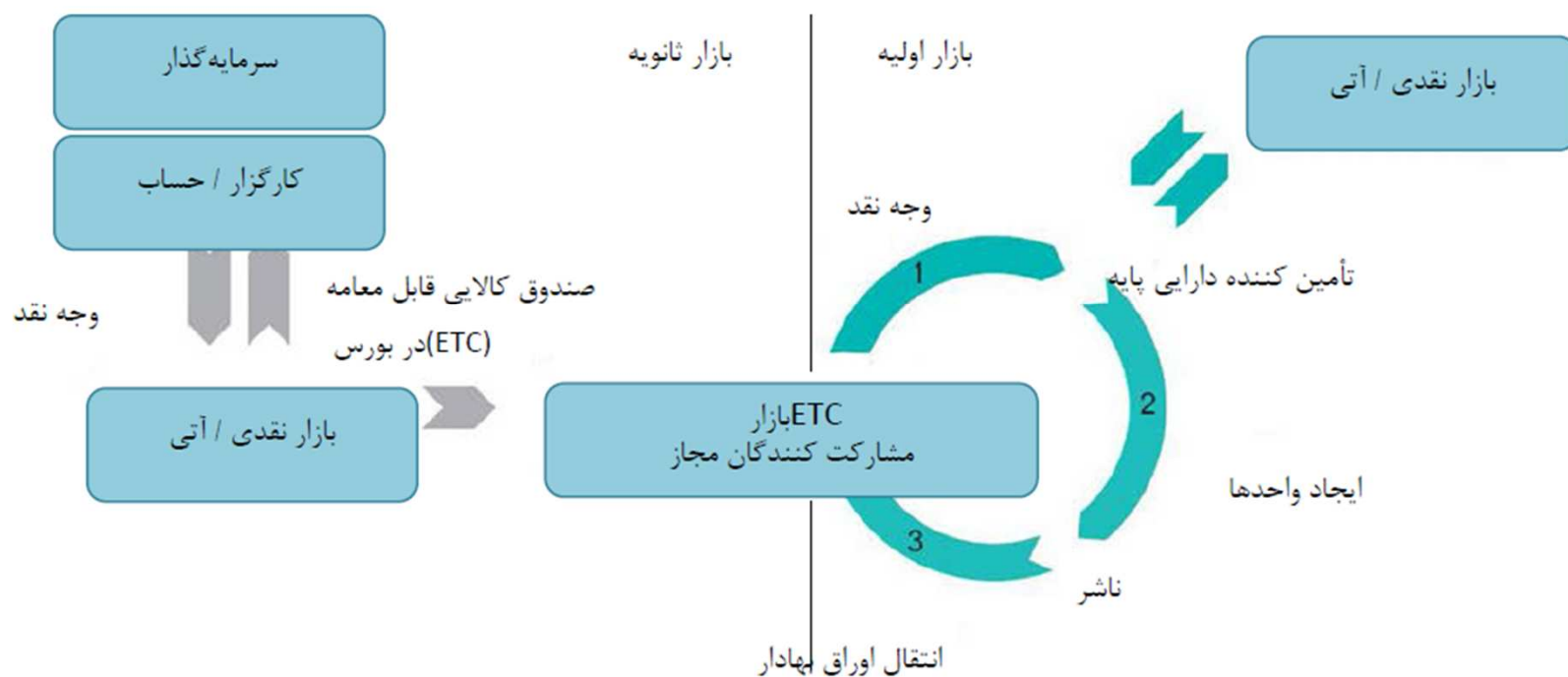
- راه‌اندازی اولین ETF ارزی در سال ۲۰۰۵ توسط سرمایه‌گذاری راید کس تحت عنوان تراست ارزی یورو در بورس نیویورک آمریکا
- فعالیت بیش از ۱۲۵ صندوق ارزی تا پایان سال ۲۰۱۴ (بیش از ۳ درصد از بازار ETPها)

منابع بازدهای صندوقهای کالایی و ارزی

- تغییر قیمت کالای پایه
- کارمزد وثیقه
- اجاره دادن یا فراوری کالای پایه
- خرید اوراق ارزی با درآمد ثابت
- سپرده ارزی
- گواهی سپرده ارزی و سایر صکوک ارزی
- تنزیل اعتبار اسنادی ارزی

ساز و کار صدور و ابطال واحدهای ETC

چرا صندوق کالایی

- جهانی موفق صندوق‌های کالایی
- امکان سرمایه‌گذاری فعالان بازار سرمایه در یک کالای خاص
- امکان دنبال کردن قیمت یک کالای خاص به صورت دقیق
- راه‌اندازی و انحلال سریع صندوق‌های کالایی
- شفاف بودن دارایی و نقدشوندگی بالا
- تکمیل زنجیره ارزش مدیران دارایی در بازار سرمایه
- جمع کردن سرمایه‌های خارج از اوراق بهادار به بازار سرمایه
- جذب سرمایه‌گذاری‌های تخصصی کالا به بازار سرمایه

جمع‌بندی و پیشنهاد

- عدم وجود تعمیق بازار سرمایه به دلیل نبود تنوع لازم در ابزارهای بازار سرمایه
- حل بخشی از مشکل سرمایه‌گذاران اوراق بهادار در متنوع سازی پرتفوی خود
- اهمیت استفاده از نهادهای مالی فعال برای راه اندازی؛
 - شرکتهای کارگزاری
 - شرکتهای تأمین سرمایه
 - شرکتهای مشاوره سرمایه گذاری
 - بانکهای تجاری